

[Niels Helveg Petersen]

Når jeg spørger, så er det, fordi der ikke mindst i Sverige virkelig er en folkelig debat, i langt større omfang end i Danmark, om nedrustningens problemer. Der har i Sverige været en række mennesker, som virkelig har taget sig på at virke aktivt for nedrustning, ikke kun isoleret svensk, men også i internationale sammenhænge, og det er da muligt, jeg vil endda sige sandsynligt, at vi i Danmark har noget at lære af det, der er sket i Sverige.

Til hr. Gert Petersens dagsorden vil jeg gerne sige, at jeg opfatter den første del af dagsordenen sådan, at den indeholder en opfordring til den danske regering om at modvirke spredningen af nye masseødelæggelsesmidler. Det må vel tolkes sådan, at det er en tilslutning til, at man fra dansk side skal arbejde for, at SALT-forhandlingerne kan lykkes.

Om specielt neutronbomben vil jeg sige, at for nylig kom der meddelelse om, at russerne påstår, at sådan en kan de også sagtens lave. Jeg har ingen grund til at tro, at det ikke skulle være rigtigt. Så er absurditeten igen bekræftet. Hvis det sættes i værk af begge parter, så er vi nået et skridt højere op på accelerationsstigen uden at have vundet større sikkerhed, tværtimod.

Jeg kan på den radikale gruppes vegne meddele, at det dagsordensforslag, som hr. Gert Petersen har stillet, vil vi kunne stemme for, hvis det kommer til afstemning.

Honoré (KrF):

Jeg synes, en sådan udenrigspolitisk deldebate er meget nyttig, og jeg takker SF for dette initiativ og takker ligeledes udenrigsministeren for den udmærkede redegørelse, vi har fået. Det er jo et problem, som er af enormt omfang. Det totale ressourceforbrug til militære formål er ufattelig stort. I 1976 regnede man med, at de militære udgifter for alle lande var oppe på 350 mia dollars. Hvis man gennem nedrustning kunne spare nogle af disse enorme midler og anvende dem til sociale eller udviklingsmæssige formål, ville det være en lykke for menneskeheden. Disse store militæruddgifter indebærer et kolossalt spild. De medfører samtidig, at der står omfattende ødelæggelsesmidler klar, når og hvis der udbryder militære konflikter. Allerværst af disse ødelæggelsesmidler er kernevåbnene,

hvis kapacitet i dag er så stor, at de kan ødelægge Jordens befolkning mange gange.

Det er meget vigtigt at foretage en grundig analyse af årsagerne til oprustning og mulighederne for nedrustning. Debatten herom er alt for ofte præget af slagord uden bund i de virkelige forhold. Kristeligt folkeparti ønsker at bringe debatten herom ned på et mere virkelighedsnært plan. Dybest set skyldes oprustningen, at Jordens befolkning er opdelt i ca. 150 forskellige suveræne stater, hvis modstridende interesser og indbyrdes magtkampe efter ledernes mening nødvendiggør militær kapacitet. Militært apparat giver en stat mulighed for at forsvare sig mod en anden stats eventuelle militære aggression eller for selv at iværksætte et militært angreb. Militær kapacitet giver en stats politiske trusler forøget vægt. Med andre ord: militær kapacitet er et udenrigspolitisk middel for en stat eller en gruppe af stater i forhold til andre. Samtidig kan militær kapacitet naturligvis også til dels skyldes interne behov eller interessegruppers pression i de enkelte stater.

Da militær kapacitet i første række har sin årsag i dybereliggende udenrigspolitiske modsætninger og er politiske midler i den udenrigspolitiske kamp, så kræver en radikal nedrustning, at man går til ondets rod og fjerner de væsentligste udenrigspolitiske årsager til fortsatte rustninger. Al anden nedrustning vil være mere begrænset og overvejende af teknisk art. Den har også sin betydning, og det er denne form for nedrustning, det normalt drejer sig om ved de specifikke nedrustningsforhandlinger.

Kristeligt folkeparti tager afstand fra alle enøjede analyser og patentløsninger på oprustnings- og nedrustningsspørgsmål. En af disse patentløsninger hedder indførelse af socialisme. Teorien går ud på, at socialisme eller marxisme er det vigtigste middel til at fremme nedrustning og fred landene imellem. Det modsatte er tilfældet. Sovjet og Kina er begge socialistiske lande, ikke desto mindre har de store hærstyrker stående over for hinanden: 82 kinesiske divisioner står over for 43 sovjetiske – i alt flere divisioner, end der er i Central- og Nordeuropa. Krigen mellem Vietnam og Cambodja og mellem Etiopien og Somalia foregår mellem socialistiske lande, der hver især støttes af Sovjet og Kina i deres indbyrdes krig. Med andre ord viser erfaringen, at indførelse af marxi-